

July
1285 p.i. 201.087

EESTI
RAH. US-
RAAMATUKOGU



ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AEGKIRI.

Nr. 42 (408)

28. oktoobril 1929 a.

IX. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas Kr. 10.—
 poolaastas „ 5.—
 veerandaastas „ 2.50

Kohtu- ja siseministeeriumile alluvatele asutuste ja nende ametnikkudele on tellimise hind:

aastas Kr. 8.—
 poolaastas „ 4.—
 veerandaastas „ 2.—

Üksik number maksab 25 senti.

Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-47
 Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. Kr. 40.—	1/4 lehek. Kr. 10.—
1/2 „ „ 20.—	1/8 „ „ 5.—
1/3 „ „ 13.50	1/16 „ „ 2.50

Tunnistuste kaotuste kuulutused Kr. 1.—
 Lehe eesküljel 75% o, tekstis 100% kallim.

Aadressi muutmise 30 senti.

Aadress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
 Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) Dr. Max Grünwald, Esimese abi andmisest tänavõnnetuste puhul. 2) A. Tamman, Politsei-ametnikkude kutseõigusest. 3) A. Liit, Nähte laibal. 4) M. Morrison, Üldiste kriminaalasjade edasiandmisest. 5) Politsei rahva kasvatajana. 6) Ametlik osa. 7) Küsimusi ja kostmisi. 8) Kuulutusi.

Esimese abi andmisest tänavõnnetuste puhul.

„Eesti Politseilehele“ kirjutanud Dr. med. Max Grünwald, Dortmundis.

Tänavõnnetuste iseärasus seisab selles, et õnnetusjuhtum leiab ootamatult aset ja pealegi kohal, kus seda ei teatud oodatagi. Tänavliikumise õnnetusjuhtumi paika, mis esile kutsub esimese igakülgse abiandmise tarviduse, võib võrrelda sidumispunktiga lahinguväljal. Pidades silmas, et arsti ei ole igakord kohal, siis peavad tänavliikumisel teotsevad isikud teataval määral tundma esimese abi andmist.

Igasuguse esimese abi andmise eeltingimuseks on, et vastav sidematerjal oleks käepärast. Kõik liikumisvahendid — rongid, trammid, autod ja loomade jõul veetavad sõidukid — peaksid seetõttu olema teel varustatud kindla kastiga, mis sisaldab kiirsidemeid ja mõningaid kreppsidemeid, et vigastuse puhul takistada suuremat verejooksu sidumise teel. Sa-

muti peaks sellises kastikeses leiduma teatud hulk puhastatud vatti ja marlit. Väljasõidu eel proovitakse harilikult sõiduki liikumisvõimet, samuti tuleb ka vaadata, kas kast sidematerjaliga on ka määratud kohal alles ja kas selle sisu on korras. Säärane sidematerjali kast ei tohi endastmõistetavalt lukustatud olla, et õnnetuse puhul poleks vaja võtit otsida, vaid et igaüks võilks kergesti selle avada. Selle kasti sisuga võib ettevalmistatud isik tungivatel juhtudel anda nii mõndki abi enne arsti kohalejõudmist.

Tuleb õnnetusjuhtumil ette äge verejooks liikmete kohal, tuleb hoida vigastatud jäse püstloodis üleval ja mähkida vigastuse suunas paks, sidelaadi kokkupandud rätik liikme ümber; naha ja räti vahele asetatakse kepp või midagi muud selletaolist ja mähitakse kõvasti kinni,

kuni kinninöörimise teel verejooks alla. Et nahka hoida sisseseonimise eest, tuleb mähkimispunkti alla paigutada papi-, puu- või nahatükk, ja selle järele siduda tugevasti kinni. Säärane nõoritud seisukord ei või kesta üle tunni; pealegi muutub seotud koht niivõrt valusaks, et lahtivõtmine peab juba enne sündima.

Verejooksu vaigistamist käsivarre aluses osas ja säärtel võib kutsuda esile, kui tugevasti painutada küünarnukk või põvelüiges, s. t. haavale kõige lähemal seisev nurgeline liiges, kuni saabub kirurgiline abi, kusjuures tugeva painutamise teel juureviiv tüksoon saab nõtkunud ja kokkusurutud lihaste mõjul verevool takistatud. Äärmiselt tugevasti painutatud liiges hoitakse sidemetega oma asendis. Verejooksul ülemises käsivarres painutatakse vastavate tüksoonte sulgemiseks mõlemad käsivarred niikaugele selja taha, et küünarnukid ulatuksid vastamisi. Ka see abinõu on vigastatule niivõrt vastumeelt, et ta seda ainult lühikest aega, igatahes mitte üle tunni ei suuda välja kannatada, pealegi ei tule kauem hoida, sest takistatud vere juurevoolu tõttu võib ähvardada põletik.

Kui veri ei valgu mõnest suuremast veresoonest, vaid nriiseb või tilgub pikkajasi väikestest tüksoontest, siis jätkub sellest, kui vigastatud jäse hoida püstloodis ülevälja ja siduda kinni verevoolu takistamiseks, kusjuures vastav veresoon vere vähenemise tõttu sulgub.

On endastmõistetav, et vigastatule tuleb võimalikult kiiresti anda arstiabi, sest ainult osava kirurgilise võttega võib tagada kindlat ja kestvat sulgu verejooksule. Haige edasikandmiseks võib kasutada igasuguseid majatarbeid, mis aga käepärast juhtuvad olema, nagu kõie abil kokkupandud toole jne.

Mida kiiremini verekaotus leiab aset, seda suurem on hädaoht. Seepärast on tarvilik, et õnnetuse juures viibivad kõrvalised isikud annaksid olukorrahakohaselt esimest abi verejooksu takistamiseks. Üldiselt oletatakse, et inimene võib kaotada peaaegu pool oma üldverekogust, ilma et teise ilma rännata; kuid mõnikord jätkub ainult tühisest verekaotusest, et surma tuua. Iseäranis laste ja raukade vastupidavus on nõrk verekaotuse puhul, naistel aga üldiselt parem kui meestel. Verekaotuse tagajärjel muutub nagu kahvatuks, pulsilöögid jäävad aeglaseks ja nõr-

kuse tagajärjel annab ennast lämbumine tunda, silmade ees lööb kõik virvendama, kõrvad kohisevad, pea- ja südamepööritus, oksendamine, õhupuudus ja minestus on tavaliselt sellega kaasaskäivad nähud. Kui nüüd südamejõud ei ole tunduvalt nõrgenenud, võib haige pärast rasket verekaotust jällegi paraneda.

Tänavliikumise õnnetuste puhul tekkinud vigastused on suuremalt jaolt muljumise tagajärjel saadud haavad, nagu rongi või raskeveosõiduki ülesõitmise puhul mõnest kehaosast. Muljumishaava, mis tekkinud suure jõu mõjutusel, võib ära tunda haava lõhedest külgedel. Kõige tundelisemad on muljumishaavad närvirikastel kehaosadel, nagu sõrmedel, huultel, keelel, välistel suguosadel jne.

Peale esialgse verejooksu takistamise kuulub kõrvaliste isikute poolt antava arstiabi hulka ka haava katmine puhastatud marliga, ehk selle puudusel äsjatriigitud riidetükkidega. Haava puudutamisest sõrmedega tuleb igatahes hoiduda. Riideid ei tule seljast ära võtta, vaid tuleb riidetuse lahtiharutamise või katkilõikamise teel leida juurepääs haavale.

Hädasidumisel, mis harilikult väga kiiresti peab läbi viidama, peab läbi ajama väga lihtsate esemetega, harilikult nendega, mis inimene endaga kaasas kannab ja mis üldse juhtub olema käepärast. Sagedi on vaja sidumist ette võtta olukorras, nagu silmapilk seda loob. Valusünnitaval jalaluu murdumisel võib, näiteks, lahasena kasutada jalutuskeppi või vihmavarju, mis kinnitatakse püksitraksidega või rätikutega murdunud jala külge, või jälle seotakse vigastatud jalg terve külge. Murdunud käsivarre toetamiseks improviseeritakse käekanne (mitella) seega, et murdunud jäse asetatakse vastu keha ja tõstetakse kuuehõlm üles ja kinnitatakse mõningate vedrunõeltega kinni. Igast puu- või papitükist, mis selleks enam-vähem kohane, võib painutada lahase ja seda kasutada; samuti võib siduda õlekõrred puntrasse, 4—6 sm. jämeduselt, ja hädakorral lahasena tarvitada, ehk jälle mähitakse õlekõrtest punutud matt ümber murdunud jala, võib ka matist valmistada lahase.

Viibib aga vigastatu veel rataste all, siis tuleb hoiduda sõiduki edasi-tagasi liigutamisest. Puuklotside vaheasetamisel tuleb pidada silmas, et sõiduk ei veeraks tagasi vigastatu peale.

Kui on tegemist õnnetusjuhtumiga kas gaasikihvituse või elektrivoolu läbi ja vigastatu lebab meelemärkusetä, tuleb kohe alustada elustamise katseid kunstliku hingamise liigutuste abil, mida küll iga juuresviibiv isik peaks oskama. Neid kunstliku hingamise liigutusi tuleb tundide viisi jätkata, kuni hingamiseorganid töötavad korrapäraselt; kui aga arst on konstateerinud surma kindlate tundemärkide järgi, siis osutub edaspidine tegutsemine asjatuks.

Õnnetu päästmisel elektrivoolu piirkonnast tuleb kõigepealt vool katkestada. Ei ole see sündinud, ei tohi õnnetut ega tema riideid paljaste kätega puudutada, sest muidu võib elektrivool ka päästjat tabada. Abiandja käed olgu kaitstud kuivade kinnastega või rätikutega. Meelemärkusetä olekus viibijaid tuleb toimetada värske õhu kätte ja vabastada keha pingulihoidvaist riidest; on nagu punane, tuleb pea tõsta kõrgemale, on see aga kahvatu, tuleb asetada madalamale. Minestuses viibijale ei tohi mingisugust vedelikku anda. Jalataldade kratsimise, sulega ninasõõrmete kōdistamise ehk vastava nuusutamisevahendi (näit. sinepiõli) abil võib proovida elustamiskatseid. Põletusehaavade juures tuleb eelkõige hoi-

duda igasugusest puudutamisest, näit. ei tohi haarata kätega haavast kinni ega seda puudutada, samuti ei tohi lahti torgata põletuserakukesi. Õnnetu tuleb võimalikult soojas hoida ja kiiresti üle anda arsti korraldusse.

Kõige parem esimene abi tänavliikumises on õnnetuste ärahoidmine. Mitte ükski elukutse hädahoitlikkus ei määra inimese hädahoitu sattumist, vaid isiklik tegur mängib siin tähtsat osa. Inimese psühholoogilised omadused, väliste meelte tajumisvõime, nagu kuulmine, nägemine, tundmine, kehaliigutuste väledus ja kōeosavus, samuti ka hingelised omadused, nagu näit.: olukorraga kohanemine, julgus ja otsustamisvõime, selle järele, kuidas need iga üksiku inimese juures on arenenud, näitavad kuivõrt on kalduvusi õnnetusjuhtumiks. Psühhotehniliste katsete abil väljavalitud isikud, kel on kalduvusi õnnetusteks, ei tohiks elukutselt tänavliikumises tegevad olla. Mitte väline olukord, vaid enamuses inimeste isiklikud omadused on mõduandvad õnnetuste puhul, vaatamata kaitseabinõudele. Korrapärane ja õige elukutse valik, ühenduses kavalkindla esimese abi andmisega õnnetusjuhtumil, võimaldab väärtuslikku tööd rahvatervishoiu heaks.

Politseiametnikkude kutseõigusest.

Inspektor A. Tamman.

„E. Politseilehe“ nr. 35/36 — s. a. ilmus hra M. Lembitu artikkel „Missugused politseiametnikud arvata kutseõiguslisteks?“

Võttes küsimuse vormalisest küljest, võime nimetada kutseõiguslisteks ainult seda ametnikku, kes vastab kõigile eeltingimustele, mida nõutakse vastavale kohale määramiseks. Nii näiteks, nõutakse isikult, kes määratakse teatud ametikohale politseis, teatud üldhariduslist tsensust, staaži (näit. kaitseväeteenistus), vanadust, kutseharidust jne. Puudub kas või üks neist eeltingimustest, ei ole vormaliselt võimalik seda isikut ametisse määrata — ta pole kutseõigusline.

Politseiteenistuses maksva korra järgi nõutakse ametnikelt, alates konstaablist ja kõrgematelt, peale muu ka kutseharidust, mis vastab politseikooli kõrgema klassi õppekavale. Selleks tuleb rahuldavalt sooritada politseikooli juures kindlaksmää-

ratud korra järgi vastav eksam. On see eksam sooritatud ja isik vastab ka kõigile teistele tingimustele, mis nõuetavad ametisse määramisel, on ta kutseõigusline, mille kohta tunnistus antakse. Sellest tuleb järeldada, et asja vormaliselt võttes, ei saa ka teenistuses olevaid ja kohtadele kinnitatud ametnikke, kel puudub kirjeldatud korras tõestatud kutseharidus, lugeda kutseõiguslisteks. Tegelikult ongi paljud kohtadele juba kinnitatud ametnikud sooritanud politseikooli juures eksami, saanud kutsetunnistuse, seega ka vormaliselt saanud kutseõiguslisteks ametnikkudeks.

See oleks küsimuse puht-vormaline külg. Kui aga sisuliselt vaatleme küsimust, siis leiame, et politseis teenib niisugustel kohtadel, kus nõutakse kutsetunnistust, ka ametnikke, kel tunnistus puudub. Niisuguse võimaluse nägi ette politseikooli ajutise korralduse § 34. nende

ametnikkude suhtes, kes olid kohtadele kinnitatud enne korralduse maksmahakkamist. Neil ametnikel on teenistus ja ametis edasijõudmine samal määral õigustatud kui kutsetunnistuste omanikel, ehkki neil puudub vormiline kutseõiguslusisus, kuid sisuliselt siin ei ole vahet.

Siin tärkab muidugi mõte, kas aga siiski ei eelistata ametis edasiliikumisel neid ametnikke, kellel on kutsetunnistus? Ei saa ju keegi salata, et kutsetunnistusega ametnikud on teatavas mõttes kõrgemalt kvalifitseeritud, kuid senises politseiteenistuse praktikas on alati, kas hästi või

halvasti, ametis edasiliikumisel katsutud hinnata mitte vastava ametniku paberilisi omadusi, vaid tema võimeid.

Teine küsimus oli politseikooli ajutise korralduse § 35. p. 5. kohta. Senini ei ole veel kellelegi antud alusel, et ta on lõpetanud enne ajutise korralduse maksmahakkamist politseiametnikkude kursused, politsei kutsetunnistust. Küll on aga palju juhtumeid, kus võimaldati politseiametnikkude kursused lõpetanud ametnikele sooritada katsed politseikooli juures kutsetunnistuse saamiseks.

Nähte laibal.

A. Liit.

(Järg.)

Lõpetanud eelmises numbris üldiste laibanähtude ülevaate, peatume edasi veel mõnel erinähtude liigil. Mäletatavasti nimetasime erilisteks laibanähtudeks seesuguseid, mis ilmuvad surnukehal üksnes siis, kui on olemas sellekohased eeltingimused. Kuritegude jälgimise mõttes köidavad viimaste hulgas erilist tähelepanu vägivaldse surma välised märgid, tavalsed tapmise või enesetapmise puhul. Kuid olgu tähendatud, et ka õnnetuste puhul võivad tekkida samasugused muudatused ohvri kehas, nagu tapmistel või enesetapmistelgi, väljendudes samasuguste väliste märkidega, ning alles terve rida muid andmeid ühenduses laiba vaatluse ja lahkamise andmetega võivad otsustada küsimuse välise vägivalla iseloomust.

Erinähud poomise ja kägistamise puhul. Mõlemal juhtumil on väliseks abinõuks silmus; esimesel juhtumil jookseb silmus kokku pooja (või poodava) oma keharaskusest, teisel — mõne muu välise jõu mõjul. Mõlemal juhtumil leidub laiba kaelal poomiseks või kägistamiseks tarvitatud silmuse jälg, n.n. strangulatsioonivagu, mille uurimuse tulemused ühenduses muude andmetega võimaldavad vastuse küsimusele: õnnetusjuhtum, enesetapp või mõrtsukatöö? Nii ühel kui teisel juhtumil on sama strangulatsioonivagu ka ainsamaks tõenduseks sellest, et antud korral surm üldse on tekkinud kaela kinninöörimisest silmusega.

Poomise ja kägistamise surma mehhanism pole sugugi nii lihtpärane, nagu seda arvati varemalt; kaela kinninöörimisest tekib siin korraga rida keerulisi nähte, kusjuures ei kannata üksnes hingamistored, vaid ka veresooneid ja närvitüved. Öhu juurepääsu takistamise kõrval hingamiselunditesse on viimastel ka oma osa surma tekkimisel kaela kinninöörimisest. Kaelas asuva veresoonte kimbu kinninöörimisega, mille hulka kuuluvad nii tõmbkui tuiksooned, takistatakse vereringvool peaaegu. Sellest tekkiv toitmisriike ajus on seevõrra mõjuv, et juba ühe minuti jooksul pärast silmuse kinnitõmbamist järgneb meelemärkuse kaotamine. Üldiselt järgneb aga surm seesugustel juhtumitel alati lämbumise tagajärjel.

Kiire meelemärkuse kaotamine veresoonte kinninöörimisest tagajärjena seletab omalt poolt mõndki mõistatuslikku nähtu poomise puhul, näit. juhud, kus poonu leitakse asendis, mis oleks võimaldanud poomise katkestamise viimasel silmapilgul (mõjulepääseva eluinstinkti tõttu), näit. põlvilioletus, kikkivarvul.

Nagu juba tähendatud, omab poomise ja kägistamise juures suure tähtsuse strangulatsioonivagu. Sisemine laiba lahkamine võib ilmutada nimetatud juhtumitel ainult seda, et surm on tekkinud lämbumisest üldse, jättes vastamata küsimuse, mis kutsus esile lämbumise? Üksnes strangulatsioonivagu tõendab sel korral silmuse tarvitamist lämbumise põhju-

sena. Samuti ei saa igakord uskuda poomist või kägistamist, kui laiba kaelast leitakse silmus. Praktikast on teada palju juhtumeid, kus silmust tarvitati mõne teise surmapõhjuse maskeerimiseks või ka muuks otstarbeks, näit. laiba lohistamiseks ühest kohast teise. Ka sel puhul, s. o. silmuse köitmisest laiba kaela, tekib kaela nahal strangulatsioonivagu, mispärast ei pea tõttama otsuste tegemisega tähendatud vao leidmise puhul üldse.

Strangulatsioonivao pilt võib olla väga mitmesugune, olenedes sellest, kas silmus köideti elusinimese või laiba kaela, missuguses asendis leiti laip, mil viisil oli tõmmatud silmus kokku, millest oli valmistatud silmus, kui kaua rippus laip silmuses jne. Olgu tähendatud, et elusa inimese õige lühiajalisest rippumisest silmuses ei jää mõnikord mingisugust jälge kaelale; kui aga kaelale on tekkinud kord juba strangulatsioonivagu, siis peegelduvad temas ka need tundemärgid, millised poomisnõor kutsub esile elaval organismil, olgugi et elusa rippumine silmuses kestis isendast õige lühikest aega. Viimast asjaolu ei saa teha kindlaks välise vaatlusega; seda võib selgitada strangulatsioonivao eriuurimine läbistava valgusega, milleks tuleb nülvida str.-vao kohalt nahk maha.

Kuid ka ainult välise vaatluse põhjal võib teha str.-vaost mõnesuguseid otsustusi, mis võivad anda õige suuna sündmuse edaspidisele jälgimisele. Eeskätt tuleb panna tähele str.-vao asendit, s. o. vaadata, missuguses suunas ta jookseb kaelal. — kas ta haarab kaela ühetasaselt põigiti või viltujoones: ühel poolel madalamal ning vastaspoolel kõrgemal, edasi — kas ta moodustab katkestamata ringjoone ümber kaela või puudub mõnes osas, kas on olemas ühetasane sügav vau või rida üksikuid lohukesi. Kõik need str.-vao omadused olenevad muudugi silmuse asendist ja tema omadusist.

Kui silmuse sõlm ei jookse silmuse kokkutõmbamisel mitte otse kaela naha vastu ja seega silmuse pära jääb suuremaks kui kaela ümbermõõt, siis loomulikult silmuse jälg — str.-vagu — ei haara kaela terves ulatuses, vaid katkeb seal, kus lõppes silmuseharude kokkupuutumine nahaga. See koht vastab harilikult silmuse sõlmale ja iseloomustab seega silmuse kaelapanemise viisi: sõlm kukla taga (tüübiline viis), ees või kõrva kohal

(ebatüübiline viis). Kui selle juures str.-vagu omab viltuseisu, tõustes ühetasaselt sõlme suunas, siis on tegemist str.-vao asendiga, mis omane poomisele. Kägistamisest tekkinud str.-vagu jookseb tavali- sest põlki üle kaela ja haarab kaelapinna rõngana kas terves või peaaegu terves ulatuses.

Lihtne str.-vagu koosneb vao põhjast — silmusest vajutatud kohast — ja kahest nahapaljustusest — ülemisest ja alumisest — mis kerkivad ümbritsevast nahapinnast veidi kõrgemale. Lihtne str.-vagu tekib ühekordsest silmusest; kui aga silmusepära oli keerutatud ümber kaela kaks või enam kordi, siis tekib kaelal vastavalt rohkem vagusid, kuid viimaste vahekohtades leiduvad siis tumepruunpunakat karva vahepaljustused, mille ulatus ja kuju oleneb silmuse materjali omadusist.

Str.-vao paljustused on enamasti roosalillakat või tuhmpunakat värvi, kusjuures ülemine paljustus on värvunud alumisest tugevamini. Vao põhi on, kuni viimase muutumiseni pergamentplekkiks, kahvatu, kuid juba mõne tunni pärast omandab ta pergamentplekkidele omase värvingu — s. o. pruunkollaka või punakaspruuni; ühtlasi muutub nahk vao põhjas kõvaks ja kergelt läbipaistvaks. Viimane nähtus jääb aga ära, kui silmuseks tarvitati laiu pehmeid paelu.

Str.-vao sügavus võib olla samuti mitmesugune, olenedes silmuse omadusist. Peenikesest ja kõvast materjalist silmused soonivad tihti seevõrra sügavale kaela, et str.-vao paljustused ulatuvad ühine- ma, moodustades vao kohal vaevalt märgatava kortsu.

Kuna str.-vagu peegeldab silmuseks tarvitatud materjali omadusi, siis on tema väljanägemise kirjeldamine ja päevapildistamine suure tähtsusega neil kägistamise juhtumel, kus kägistamiseks tarvitatud silmus puudub laiba juures. Silmuseks tarvitatud nõör või rihm võib leiduda kahtlusaluse juures (mõrtsukatöö puhul) ning viimase võrdlemine str.-vaoga võib anda kardetava süütõenduse kahtlustatava vastu.

Tähelepanu väärivad ka silmuse sõlmed, kui ka silmuse konstruktsioon üldse. Mitmed neist on tarvitatavad vastavates elukutsetes ning vajavad vilunud kätt. Seda silmuste ja sõlmede iseärasust võib kasutada asjaolude kohaselt mõrtsuka või

enesetapja elukutse üle otsustamiseks. Otsustamisel kutsutagu asjatundja appi, kui oma teadmised pole kindlad. Igatahes aga laiba vabastamisel silmusest jäetagu sõlmed lahti päästmata, lõigates läbi silmuse pära ning võetagu poomis- või kägistamisnõör asitõenduseks.

Poomine mõrtsukatöö maskeerimisena võiks olla mõeldav kõige rohkem sel juhtumil, kui ohver kägistati enne mõrtsuka poolt ja siis tõmmati nõoriga oksa. Nagu nägime eespool, võib sisemine lahkamine seesugusel juhtumil konstateerida ainult surma lämbumise tagajärjel, kõik muu aga peab selguma laiba välisest vaatlusest ja laiba ümbruses valitsenud olukorrast. Peale str.-vao ja silmuse sõlmede tuleb sel puhul hoolsa uurimuse alla võtta ka poomisnööri või -paela välispinnal harilikult leiduvate karvakeste suund nõöri kinnitamise kohas oksa, varna või naela külge. Kui keegi ise poob enda üles, siis

kinnitab ta harilikult poomisnööri enne parajas kõrguses varna külge ja alles siis pistab pea silmusse. Keharaskuse mõjul libisevad varna külge seotud sõlme mõlemad harud veidi allapoole, mille juures karvakesed harude varnapoolsetel külgedel omandavad suuna lahtiste otsadega ülespoole (libisemisele vastupidises suunas). Kui aga laip tõmmatakse varna, siis harilikult seotakse talle silmus kaela, visatakse nõöri vaba ots üle varna ja tõmmatakse viimasest, kuni laip kerkinud vajalikule kõrgusele ja kinnitatakse siis nõör sõlmega varna. Nööri libisemisel üle varna suunduvad nõöri karvakesed paratamatult ühel pool varna lahtiste otstega allapoole (laiba pool) ning teisel pool — ülespoole (nööri vaba otsa pool). Pilt muutub muidugi vastupidiseks, kui sõlme sidumise juures nõör peaks libisema veidi tagasi.

(Järgneb.)

Üldiste kriminaal-asjade edasiandmisest.

M. Morrison.

Kr. Kp. S. § 250. määrab: „Igast juhtumisest, milles kuri- ehk väärteo tundemärgid, politsei, sellest teada saades, ajaviitmata ja mitte hiljem kui öö-päeva jooksul teatab kohtu-uurijale ja prokurörile ehk tema abile.“ Seaduse nõude siht on selge. kriminaal-üldasjad peavad algusest peale liikuma edasi igasuguse viivituseeta. On see nõue täpselt täidetud, hargnevad täiendavad asjaolud iseenesest. Seaduse nõue ei ärataks kahtlust, kui seal oleks nimetatud ükski see, mis tegelikult sünnib ja mis võimalik, ehk kui § 250. oleks redigeeritud asjade alluvuse suhtes Kr. Kp. S. § 261¹ taoliselt. Kuid nagu teada, puudutab Kr. Kp. S. § 261¹ ükski poliitilisi ja ametiasju, kuna aga § 250. nõutakse ettekannet peale kuritegude ka väärtegudele. Viimsed aga alluvad rahukohtutele ja nende üle pole vaja ettekannet üldasjade korras.

Kuid ka otse üldkohtutele alluvate kuritegude teatamise juures võib tekkida terve rida küsimusi, mis veel tänini pole autoriteetlikult selgitatud.

Kriminaal-asja esialgsel üleskerkimisel on politsei veel kaunis vaba talitamises. Kuid asja edasiandmise silmapilgust pole

enam mõõduandev tema vaade, küll aga seaduse kindel ja kõikumata määrus. Teate saamisel eraisikult mõnest kuriteost, peab politsei täitma Kr. Kp. S. § 250. nõude, vaatamata sellele, missugune on tema isiklik vaade üleskerkinud asja alusetusele (S. sel. 9. XII. 1873 nr. 9105). Erandeid tehakse ainult vannutatud meestele ja kohtunikkudele, kelle süüteost politsei kuulda saades, ei võta ette järelekuulamist, vaid teatab sellest alluvuse korras.

Esialgne juurdlus võib areneda automaatselt ja nägematul viisil eeluurimiseks riiklistes kuritegudes, kui esialgne ülesvõtja on asetatud sarnastesse tingimustesse, kus ta peab seda tegema. Kr. Kp. S. § 1035¹¹ järgi on juurdlust toimivail isikul õigus Kr. Kp. S. §§ 253, 254, 255 ja 257 ettenähtud abinõusid tarvitada ja panna toime muid eeluurimise toiminguid, nagu: ülevaatusi, läbiotsimisi ja väljavõtteid ühes esialgse ülekuulamisega, kusjuures tuleb pidada silmas ja täita kõiki eeluurimisele omaseid tingimusi. (Tingitud üleskerkivate asjade ajamisega seotud kiirusest riikliste kuritegude juures). Harilikkuude üldkriminaal-asjade

juurdlemisel kaob see vaba talitusviis, mis juurdlejal olnud alguses.

Kr. Kp. S. § 250. on loodud kindel sild selleks, et üldkohtutele alluvate asjade üleandmine võiks sündida kiirelt. Kuid ka siin tuleb ette lahkarvamisi, millede peale praegustest seadustest ei leidu vastust. Kas peab Kr. Kp. S. § 250. nõudeid täitma siis, kui kuriteo tundemärgid on kahtlemata selged ja sündmustik ise kindel, või ka siis, kui kuriteo tundemärgid on tumedad? Mis aga teha juhtumistel, kui kuritegu küll olnud, kuid sealsamas lõppenud seesugusel viisil, et see sugugi enam üles ei kerki ja temast ka esialgse üleskerkimise tagajärgede kaudu ei saa kriminaalprotsessuaalset asja. Ons siin veel tähtis Kr. Kp. S. § 250. täpne täitmine või aitab lõpetatud juurdluse ettekandmisest?

Eeluurimist algatajad ei ole otsustajateks ja asjade sorteerijateks, mida anda edasi ja mida mitte. See seisukoht seab aga politsei olukorda, kus talt ettekandeid võib nõuda ka siis, kui nende alal ei kavatseta midagi ette võtta, kus seda pole vaja ja kus ettekannetele ei antagi edaspidist käiku. Politsei kohustele eeluurimiste toimingutes on mõnelt poolt püütud vastu seada prokuröri õigusi, kuid need pole kohased võrdluseks. Ainult eeluurimise juhtijast oleneb, missugust toimingut võtta ette ja missuguseid nõudmisi esitada selles asjas. Kr. Kp. S. §§ 250., 253., 255. ja 261.¹ kuni 261.¹¹ on ühekülgsed kontrolli teostamist õigustajad kontrollitava üle.

Kr. Kp. S. § 250. jätab lahtiseks ka muid olulisi küsimusi. Nii nõuab ta iga juhtumi ettekandmist, millel kuriteo tundemärgid, vahet tegemata, kelle vastu ehk missuguses ulatuses see peab sündima. Enesetapmine on N. S. otsekohese mõtte järgi kuritegu enese vastu, selliste juhtumite ettekandmisest 24 tunni jooksul on aga praktika loobunud. Laipade leidmine on alati äratanud kõige rohkem kahtlust, niisama ka igasugune äkiline surm. Kus esialgu kuriteo tundemärgid puuduvad, võivad need hiljem tulla avalikuks. Sellega aga võib leidmise asja lahendaja ametnik sattuda hädaohtu, kus teda hiljem võib vastutusele võtta Kr. Kp. S. § 250. riikkumises. Üle on aidanud vene senati seisukoht (26. III. 1884), mis kohustab politseid eelkuulamisega selgitama, kas on siin aset leidnud sarnane

sündmus, mis sisaldab kuri- või väärteo tundemärke. Surma põhjuse teadasaamiseks ettevõetav laiba lahkamine tuleb politseil teha seaduslikus korras. Veenudes kuri- või väärteo tundemärkide olemasolus, tuleb eelkuulamine edasi anda alluvuse järele.“

Tekkinud tulikahjude puhul ei või kuriteo tundemärkide olemasolu või mitteolemasolu tihti tõendada esimesel silmapilgul, ega ka hiljem. Kõikuv on ka kriminaalasjade esialgse juurdleja seisukoht, kui kuri- või väärtegu küll korda saadatud, kuid sealsamas lõppenud sarnasel kujul, et temale edaspidiseks käiguandmiseks puuduvad lootusedki. § 250. oma praegusel kujul käsib ju seda, et vaja on esialgset ettekannet siis, kui kriminaalasia käik pole katkenud ja kus süüalust saab võtta vastutusele. Selleks mõned näited.

Vaimuhaigete majast põgenes vaimuhaige, pani toime kuriteo, ta tabati ja toimetati sinna tagasi. Pole siin kahtlust haige haiguse, tema poolt tehtud kuriteo ega viimase jäädavalt katkemise üle. Poeg peksis isa, isa pöördus ärevuses politsei poole ja palus poja vahi alla võtta. Politsei täitis isa soovi, kuid enne 24 tunni möödumist andis isa pojale andeks ja palus asja lõpetada, ilma sellele käiku andmata. Mis mõte on siin täpselt Kr. Kp. S. § 250. järgi talitamisel?

Kui Kr. Kp. S. § 250. kohustab asjade edasiandmist üldiselt, siis seisab tema sisu ja tuum ikkagi selles, et see sünniks kuritegude kohta, kus kuriteo mõju ja tagajärjed edasi kestavad, kus on olemas kaebealuseid, kus avalikul süüdistajal seisab ees tegevusväli. Kus aga kuritegu katkenud ja lõppenud jäädavalt, kus temale käiguandmiseks puuduvad igasugused väljavaated, seal ei jää kriminaalasjade eeluurimist juhtival võimul muud üle, kui kontrollida Kr. Kp. S. § 250. täitmist ja juurdleia tegevust sel ajal, kui asi veel käimas. Kahtlust võib tekitada ka esialgsete ettekannete tegemine, asjus, kus protokoll pole kokku seatud mõnesugustel põhjustel asjaosaliste loobumisel, kui mõnesugune sündmus, kas kuriteo tundemärkidega või ilma nendeta aset on leidnud. Kui selgelt ka seadus püüab kuritegude avalikkustulekut soodustada, nimetatud kategooriasse kuuluvaid asju tekitab ikkagi. On loogiline, et igale ettekandele peab järgnema protokoll, kuid

kust võtta viimast siis, kui juba Kr. Kp. S. § 250. nõuded esimeses ärevuses täpselt on täidetud? Kuigi Kr. Kp. S. § 250. redigeeritud selgelt, on siiski märgata raskusi, mis tekivad tema tarvitamisel. Praktika on annud politseile küll piiratud eelotsustamise võimalused, kuid seadus pole teda vabastanud vastutusest selle teostamisel. Ei oleks üleliigne näidata, et Kr. Kp. S. § 250. loodud side üldiste kriminaal-asjade edasiandmisel ja nende vastuvõtmisel on siis õigel kohal ja sünnis, kui seda tarvitatakse asjade jaoks, mis katkestamatul viisil on edasiantavad ühest asutusest teise.

Kr. Kp. S. § 250. on ühekülgne, mis kohustab üksi politseid ja mis volitab eeluurimist juhtijaid nõudma politseilt selle täitmist. Sellest ühekülgisusest on aga vabastatud Kr. Kp. S. § 1124. põhjal tolli, metsa, aktsiisi ja töökaitse alad.

Olgugi § 250. sisuliselt kategooriline, tema juriidiline seisukoht pole säärane,

Politsei rahva kasvatajana.

Normaalne vahekord politsei ja publiku vahel valitseb seal, kus üksteisest aru saadakse, kus üksteisele appi tulakse, kus politsei seisab rahva teenistuses ja rahvas ise aitab korraldajatele kaasa korra ja julgeoleku alalhoidmisel. Nii ei saa, näiteks, vene tsaariaegset politseid lugeda politseiks, nagu teda soovib näha meie demokraatlik aeg ja kord: vahekord selle politsei ja publiku vahel ei olnud normaalne. Kodanikkude põhimõtteks oli: hoida võimalikult eemale politseist, temaga teha võimalikult vähe tegemist. Politsei selle vastu pidas ennast mingisuguseks ülemuseks kodanikkude suhtes, kes andis käsked ja tegi korraldusi mitte seepärast, et see oleks kasulik olnud kodanikkudele, üldsusele, vaid seepärast, et oli vaja politseiliselt valitseda riiki. Nüüd on ajad muutunud ja muutunud on ka politsei.

Kuid tekib küsimus: kuigi on soovitatav, et politsei ja publik oleksid alati võimalikult heas vahekorras, kas ei minda kaugele, kui tõendatakse, et politsei võib olla isegi rahva kasvatajaks, ja võib olla hakatakse seda isegi politseilt nõudma? Kas võib politsei üldse olla inimeste kas-

mis sunniiks hoidma alal praegusel kujul tema kõikumatus. Tema täitmatajätmise karistus, kui see pole ühendatud muude süütegudega, on ette nähtud N. S. § 410., mis karistuseks määrab märkuse, noomituse jne. Nii pole seadus § 250. täpselt pidamist arvanud kuigi suureks kuriteoks.

Kr. Kp. S. § 250. tuleks fikseerida tulevikus sel kujul, mis paneks maksma absoluutse kontrolli asjadele, mis vajavad edasiandmist. Praegune redaktsioon võimaldab liig ühekülgset tõlgitsemist ja seetõttu on tekkinud arusaamatusi. Kui Kr. Kp. S. § 250. täpselt täitmisel on veel mõtet kõiksuguste juhtumite üle (ka nende üle, millede kuritegevusiline ilme katkenud jäädavalt, otsekohe pärast nende tekkimist) ettekannet teha kriminaal-asjade eeluurimise juhtijale, mis mõte on tal siis sarnaste ettekannete tegemisel järgmisele eeluurimist sootijale — kohtu-uurijale?

vatajaks, jaataval korral — kuidas ja mis-suguses ulatuses?

Et vastata nendele küsimustele, tuleb kõigepealt selgitada, milles seisavad politsei ülesanded peajoontes ja kuidas politsei võib ja peab neid täitma. Nagu üldiselt teada, koosneb politsei tegevus kahest peaülesandest: kuritegude ja väärtegude ärahoidmises, see on politsei n. nim. preventiivne tegevus, ja kuritegude ja väärtegude selgitamises ja süüdlaste vastu tegutsemises, see on politsei n. nim. repressiivne tegevus. Neist ülesannetest välja minnes, võibki politsei tegutseda rahva kasvatajana ja veel rohkem: ta peabki tegutsema rahva kasvatajana, kui ta tahab täita hästi ja edukalt oma ülesandeid, kui ta tahab seista rahva teenistuses. Politsei, kes sarnaselt ei suuda täita temale pandud ülesandeid, ei ole enam korralik politsei.

Muidugi mõista on peategureiks inimese kasvatamisel kodu, kool ja elu ise. Kui need või siis vähemalt üks neist ei suuda teha inimesest korralikku kodanikku, siis loomulikult ei suuda teha ka parim politsei midagi. Politsei ei saa üldse kasvatada inimesi üldiselt, ta võib vasta-

valt oma ülesannetele seda teha ainult teatud mõttes. Politsei ülesandeks on hoolitseda riigi sisemise korra ja julgeoleku eest ja vastavalt sellele peab käima ka politsei kasvatamise mõju kodanikkudele. Politsei peab teiste sõnadega kodanikke kasvatama riigikorra mõttes, peab omaltpoolt kõik katsuma teha selleks, et kodanikud oleksid head kodanikud, kes mitte ainult ei sega korda ja ei ähvarda üldist julgeolekut, vaid kes aitavad kaasa korra ja julgeoleku alalhoidmisele.

Mis nüüd puutub nende viisidesse, kuidas politsei võib teostada sarnast kasvatusööd, siis peab tähendama, et kõne alla võivad tulla ainult ikkagi kaks viisi, rippuvalt eelpooltähendatud politsei tegevuse kahest küljest. Esimene meetod on karistamine või aga eeltööde tegemine inimeste karistamiseks. See on see meetod, mis vanasti hirmutas inimesi politseist eemale ja mille tagajärjel tekkis kodanikkudes soov: mitte kunagi tegemist teha politseiga. Teine kasvatusviis seisab kodanikkude õpetamises, mille tagajärjeks peab olema kodaniku arusaamine, mispärast just ühte asja teha ja teist mitte teha, peab olema kodanikus äratundmise äratamine: seda või teist ei tohi seepärast, et see on kahjulik kaaskodanikkudele, üldsusele.

Peab kahjuks ütleva, et ka praegune politsei ei saa mööda minna esimesest viisist — karistamise meetodist ja senikaua, kui inimestel on teatud nõrkused ja vead, jääb see süsteem püsima, s. o. igavesti — ükskõik mis kujul ja näol. Kuid politsei ei tarvita seda viisi kaugeltki enam nii ohtrasti kui vanasti. Politsei ideaaliks on, peab vähemalt olema kodanikkude kasvatamine teise meetodi abil. Esimest viisi tuleb ja peab ikka tarvitama seal ja siis, kui muud enam midagi ei aita ja kui seadus ja kord seda nõuavad.

Missugused on nüüd need abinõud, mis võiksid politseid viia soovitud sihile? Politsei hoiab kuri- ja väärtegusid ära mitmet moodi: kaudselt üldiste ja eriliste lubade ja keeldude maksmapanemisega politseiliste korralduste ja määruste näol (seal, kus see võimalik) ja otsekoheselt ametnikkude mõjuga üksikutele inimestele õpetuste, hoiatuste, korralduste jne. andmisega. Politsei tegevusel on aga ka, nagu ülal nägime, repressiivne külg. Siin on politsei töö väga mitmesugune. Ta seab kokku protokolle, teeb juurdlusi, jäl-

gib kurjategijaid, korraldab inimeste otsimisi, konfiskeerib asju, võtab ette läbiotsimisi, võtab inimesi vahi alla, tarvitab tarbekorral sõjariistu jne. Muidugi on raske tõmmata täpseid piire: kus algab politsei repressiivne ja kus lõpeb preventiivne tegevus. Need politsei töötamisviisid annavad ühtlasi ka kätte neid abinõusid, millede abil võib enam või vähem, suuremate või väiksemate tagajärgedega kasvatada publikut.

Võtame üksikud näited. Siin võiks mainida kõigepealt politseilisi määrusi, mida mõned (Kreusch) peavad väga heaks abinõuks inimeste kasvatamisel. Neid meie ei leia küll igalpool maailmas, kuid kõnelda neist võiks sellele vaatamata.

Tuleb kõigepealt tähendada, et ükski kodanik ei suuda meeles pidada kõiki seadusi ja määrusi, mis talle tähtsad ja millede vastu ta võib — kas või kogemata ja vastu tahtmist — eksida. Alatasa arenev elu toob endaga paratamatult kaasa maksivate seaduste ja määruste muutmise ja meie aega iseloomustab just hulgaline seaduste ja määruste muutmine, mis pole nähtuseks ainult meil, vaid enam-vähem igalpool maailmas. See aga koormab muidugi kodaniku mälu: kui juba advokaadid enam ei suuda meeles pidada kõiki seadusi ja nende muutmise ja täiendamise seadusi, siis suudavad seda veel vähem harilikud kodanikud. Mida aga politseiline kasvatus peaks andma ja võiks anda, see on tunde äratamine kodanikus selle kohta, mis on kooskõlas maksva korraga ja mis mitte, mis on kasulik üldsusele ja mis on kahjulik üldisele korrale ja üldsuse huvidele. Teiselt poolt aga, arvesse võttes tähendatud olukorda, peab politsei (või teine määruseandlik võim) enne määruste maksmapanemist hästi kalkuleerima, kas tõesti on vajadus määruse järgi ja mis ulatuses tuleks määrus panna maksma. See on peanõue. Siis peab politsei määruse seadma kokku nii, et selle tekst oleks selge, oleks kergesti arusaadav ja jääks kodanikkudele kerge vaevaga meele; seejuures tuleb määrus veel nii kokku seada, et tema muutmiseks poleks vajadust, s. o. kõik võimalused tulevad võimalikult ette näha; normaalne on, et määrust muudetakse ainult siis, kui muutunud olukord ja arenev elu seda dikteerib. Määrus tuleb teatavaks teha laiematele rahvahulkadele. Selleks tuleb välja kuulutada mitte ainult vastavas ametlikus häälekandjas — või

ametlikus lehes, vaid ka kohalises loetava-
mais ajalehis. Lõpuks peab politsei aeg-
ajalt võtma kokku maksvad määrused ja
hoolitsema selle eest, et need määrused
ja määruste kogu oleksid kättesaadavad
kõikidele kodanikkudele.

Politsei ei tohiks kunagi unustada, et
määrused pole ainult selleks, et ametivõi-
mudel oleks seaduslik alus tegutsemiseks
ühe või teise nähu puhul. Määrusi tuleb
täita kodanikkudel ja selleks peavad vii-
mased neid tundma. Politsei huvides sei-
sab just, et kodanikud teaksid maksvat
korda ja, tähendab, seda ei rikuks. See
vähendab politsei tööd ja kõvendab korda
ja julgeolekut. Just seetõttu on hädavaja-
lik, et politsei aeg-ajalt seaks kokku maks-
vate määruste kogu, mis siis võiks aval-
damisele minna suuremais ajalehis. Mui-
dugi ei tule avaldamisele määrused sõna-
sõnalt, ainult nende lühikene sisu tuleb in-
imestele teatavaks teha. Et mitte koor-
mata ajalehti ja nende lugejaid (sest kes
armastab korraga palju lugeda seadusi ja
määrusi!), tuleks avaldada, näiteks, ühel
kuul määruste kokkuvõtte kaubanduse ja
tööstuse kohta, teisel kuul — teatrite ja
lõbustuskohtade kohta jne., nii et iga ko-
danik saaks teatava aja jooksul ülevaate
maksvate politseiliste määruste üle (saksa
politsei — hauptmann Kreuzschmidt ettepanek).
Määrused vananevad võrdlemisi tihti, eriti
nüüdsel ajal, mistõttu sarnaseid kokkuvõt-
teid võiks avaldada, näiteks, üks kord
aastas. Ühe sõnaga, kodanik peaks rohkem
teadma kui praegu, mis on keelatud
ja mis on lubatud. Teiselt poolt peaks poli-
tsei andma võimalikult vähem määrusi
ja andma neid selgesti väljendatutena.
Liig suur hulk määrusi annab rohkem
kahju kui kasu.

Politsei mõjub aga kodanikkudele mitte
ainult määrustega, vaid ka korraldustega,
mis tehakse ühele või teisele isikule (näit.,
majaperemehele puhastada tänavat, äri-
omanikule hoida puhtatena äriruumi jne.).

Sarnase korralduse või käsu andmisel
tuleb silmas pidada, et käsu andmise ees-
märk on hoolitseda üldise korra ja julge-
oleku eest. Tähendab, see isik, kes käsu
saab, peab jõudma arusaamisele, et seda,
mida käsib politsei, tuleb tõesti teha üld-
suse huvides, et politsei ei tee oma korral-
dusi selleks, et kiusata üksikuid koda-
nikke. Sarnane isiklik kasvatamine on
väga tähtis, sest rahvas seisab ju koos
üksikutest inimestest, kelle suhtumisest
politseisse ripub ära vahekord üldse poli-
tsei ja publiku vahel.

Sama suure tähtsusega on üksikute
politseiametnikkude mõjutamine rahvale.
Iga politseiametnik, nii kantselei- kui vä-
lisametnik, puutub kokku publikuga ja võib
ja peabki katsuma kasvatavalt mõjuda ini-
mestele. Siin seisab terve küsimus selles,
kuidas politsei täidab oma ülesandeid, kui-
das ta annab juhatusi, kuidas ta selgitab ja
seletab asja, kuidas ta hoiatab üht või teist
inimest, kuidas ta käsib ja kuidas ta kee-
lab. Politsei talitusviis, väljendusviis on
siin tähtis. Politseiametnik ei tohi sele-
tusi, juhatusi jne. anda käskivas või üle-
olevas jne. toonis, ta peab lahkelt inimes-
tele vastu tulles selgelt, arusaadavalt ja
lühidalt seletama, mida vaja, teades,
et tema annab juhatusi kui inimene,
kes vastavat ala paremini tunneb kui mõni
teine. Kui meie võrdleme endist vene poli-
itseinikku ja meie politseinikku just sar-
nases läbikäimises rahvaga, siis näeme,
kui suur on vahe endise ja meie politsei
vahel. Ja peab tähendama, et meie poli-
tsei just selle oma tegevuse osas on hästi
arenenud. On arusaadav, et juhatusi an-
takse teises toonis kui käske, kuid ka
käsuandmistel ei tohi olla haavavat maiku,
politsei pole mingi ülemus, mingi teine ole-
vus kui harilik kodanik. Muidugi on hea,
kui vastavat käsku saab ka kohe üsna lü-
hidalt põhjendada. Selle asemel, näiteks,
et öelda „ärge siin seiske“, võib väga hästi
öelda „palun edasi minna, seisumajäämisega
talkistate liikumist“.

R. S.

Ametlik osa.

**Politseivalitsuse direktori käsukirjaga
17. oktoobrist s. a. nr. 10.**

on Viru-Järva abiprefektuuri konstaabel
Eduard Üprus vabastatud ametist oma pal-
vel, arvates 15. oktoobrist s. a.

Viru-Järva abiprefektuuri konstaabel

Elmar Värts on paigutatud ümber oma pal-
vel Võru-Petseri prefektuuri koosseisu,
arvates 1. novembrist s. a.

Politseivalitsuses on registreeritud:

1) Ajakiri „Naljaleht“, hakkab ilmuma
Tallinnas, kaks korda kuus; väljaandja ja

vastutav toimetaja — Hendrik Villemi p. Saar.

„Naljaleht“ trükitakse Tallinnas, Eestimaa Trükikoja A/S. trükikojas.

2) Ajakiri „Eesti Seakasvatatajate Seltsi Teated“, hakkab ilmuma Tallinnas, tarvidust mööda; väljaandja — Eesti Seakasvatatajate Selts. Vastutav toimetaja — Jakob Pärteli p. Velitar. „Eesti Seakasvatatajate Seltsi Teated“ trükitakse A.-S. „Ühiselu“ trükikojas.

3) Ajaleht „Nädalleht“, hakkab ilmuma Viljandis, üks kord nädalas, igal laupäeval; väljaandja — Johannes Jüri p. Mägi, vastutav toimetaja — Augustin Jakobi p. Orr. „Nädalleht“ trükitakse Viljandis, Joh. Nurmbergi trükikojas.

4) Ajaleht „Tapa Uudised“, hakkab ilmuma Tapal, üks kord nädalas, igal reedel; väljaandja — Paul Mihkli p. Piheimann, vastutav toimetaja — Adolf Johannese p. Rohusaar. „Tapa Uudised“ trükitakse Rakveres „Rakvere ühis-trükikojas“.

5) Ajaleht „Maaleht“, hakkab ilmuma Tallinnas, kolm korda nädalas; toimetus ja talitus asub Tallinnas, Harju tän. 37;

väljaandja Jakob Jüri p. Loosalu, vastutav toimetaja — Edgar-Harald Treu-feldt. „Maaleht“ trükitakse Tallinnas, Eestimaa Trükikoja A/S. trükikojas.

Politseivalitsuse poolt on antud load laskeriistade ja laskemoonaga kauplemiseks:

Aleksander Hendriku p. Hermanile Saulepi vallas, Varblas, maksvusega 18. okt. 1930. a., Jakob Jaani p. Klaanile Petseris, Tartu tän. 4, maksvusega 25. okt. 1930. a., Karl Tõnise p. Sirgole Kallaste alevis, Tartu tän. 25, maksvusega 9. augustini 1930. a., ja Reinhold Jüri p. Pukspuule Rapla alevikus, maksvusega 22. okt. 1930. a.

Laskemoonaga kauplemiseks:

Johan Jüri p. Jaasile Rapla alevikus, maksvusega 9. sept. 1930. a.

Politseivalitsuse direktori otsustega on tühistatud:

Tartus, Elisabeti tän. 18 elutseva Rudolf Tõnise p. Karlsoni ja Kuresaare vangimajja paigutatud August Kadri p. Rulli laskeriista hoidmise ja kandmise load.

Küsimusi ja kostmisi.

P. A. Küsimus. Sain võõralt vallavalitsuselt nõudekirja rajoonis elutsevalt isikult 1928. a. isikumaksu sissenõudmiseks. Samast nõudekirjast ei ole näha, et maksustamine oleks tehtud maksustatule teatavaks. Täitmisel selgus, et sama isik on oma isikumaksu 1928. aasta eest tasunud vallavalitsuses, kus ta elutseb. Saatsin kirjavahetuse tagasi vastava teatisega, sest lugesin ühe isikumaksu aasta kohta seaduslikuks ja kui see on makstud, siis teise võtmiseks ei ole seaduslikku alust. Hiljem sain kirjavahetuse tagasi täitmiseks. Põhjendatakse, et isik, s. o. maksustatu võib ise maksu sellelt vallavalit-

suselt tagasi nõuda, kellel seda õigust ei ole saada. Kuidas talitada seadusepärast? Kas maksustatule mitteteatavaks tehtud makse võib vastuvaidlemata nõuda sisse?

Vastus. Milliseid makse omavalitsused võivad määrata ja nõuda, see on seadustes ette nähtud. Politsei kohuseks on omavalitsuste nõudekirjade järgi maksuvõlgade sissenõudmine vastuvaidlemata korras. Kas maksud õieti määratud ja maksustatule teatatud, selle üle vaidluse tõstmine ja kaebamine on iga maksustatu enese asi ja sellised vaidlused lahendab kohus. Vaidluste ja kaebuste tõstmised ei pane maksude sissenõudmist seisma.

Väljaandja: **Kohtu- ja siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.**
Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s i.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

- L e e m a n n**, Aleksander Jaagu poeg, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 20. 11. 19 a. nr. 411. (20378)
L a u l, Johannes Peetri poeg, välja antud Tallinna 1. jaoskonna politseikomissariilt 21. 2. 27 a. nr. 2802. (20679)
L u i g, Johannes, välja antud Tartu linna 3. jaoskonna politseikomissariilt 22. 9. 27 a. nr. 773. (20680)
K r i m, Aksel Augusti poeg, välja antud Tartu linna 3. jaoskonna politseikomissariilt 11. 8. 26 a. nr. 893. (20681)
V a l g e, Lucie Karli tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 10. 12. 21 a. nr. 18559. (20682)
M e r d i k, Helene Mihkli tütar, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 15. 1. 20 a. nr. 7355. (20683)
J u h k a m, Karl Anna poeg, välja antud Kastre-Võnnu vallavalitsuselt 12. 7. 27 a. nr. 1264. (20684)
K ä ä r i k Kusta Jaani poeg, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 28. 2. 20 a. nr. 9577. (20685)
S k r o m n o v, Leonid, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaoskonna ülemalt 20. 8. 21 a. nr. 16361. (20786)
L i l l e b e r g, Helene, välja antud Undla vallavalitsuselt 19. 12. 28 a. nr. 329. (20787)
K r e u t z v a l d t, August, välja antud Nõmküla vallavalitsuselt. (20788)
K u k k, Peeter, välja antud Albu vallavalitsuselt 13. 12. 26 a. nr. 1140. (20789)
T o p k i n, Ignati, välja antud Tapa jaoskonna politseikomissariilt 17. 3. 27 a. nr. 73. (20790)
J a i r u s, Aleksander, välja antud Ambla vallavalitsuselt 17. 1. 25 a. nr. 565. (20791)
P a l l o, Paul, välja antud Albu vallavalitsuselt 7. 7. 27 a. nr. 189. (20792)
T r o f i m, Karl-Rudolf, välja antud Undla vallavalitsuselt 1920 a. augustikuus, nr. 1401. (20793)
B o c k m a n n, Elviine Reinu tütar, välja antud Ambla vallavalitsuselt 9. 8. 20 a. nr. 1590. (20794)
T u m, Albert Tõnise poeg, välja antud Pärnu linna politseikomissariilt 10. 1. 27 a. nr. 1724. (20795)
R o m b e r g, Otto Hansu poeg, välja antud Albu vallavalitsuselt 28. 12. 19 a. nr. 454. (20796)
S a a r, Hilda, välja antud Albu vallavalitsuselt 16. 12. 19 a. nr. 103. (20797)
K r u u s m a n n, Osvald, välja antud Tallinna 4. jaoskonna politseikomissariilt 19. 1. 27 a. nr. 2694. (20798)
L e i v a t e g i j a, Karl, välja antud Elstvere vallavalitsuselt 3. 6. 20 a. nr. 1150. (20799)
L e i v a t e g i j a, Veera, välja antud Kuigatsi vallavalits. 13. 1. 21 a. nr. 1141. (20800)
P e h a p, Hans Jaani poeg., välja antud Tartu linna 1. jaoskonna politseikomissariilt 23. 6. 27 a. nr. 327. (21047)
O t s a s o n, Anna Jaani tütar, välja antud Ropka vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 234. (21048)
H a n s c h m i d t, Jaan Johani poeg, välja antud Räpina vallavalitsuselt 4. 2. 20 a. nr. 332. (21049)
K o c h, Johan Gustavi poeg, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 2. 5. 25 a. nr. 460. (21050)
S u k k, Linda Jaani tütar, välja antud 3. 6. 29 a. nr. 6763. (21051)
T o m i n g a s, Adolf Adolphi poeg, välja antud Vesneri vallavalitsuselt 27. 10. 26 a. nr. 48. (21052)
V e g e n e r, Hedvig Georgi poeg, välja antud Tartu linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 31. 8. 25 a. nr. 752. (21053)
P a n k s e p p, Friedrich Gustavi poeg, välja antud Tartu linna 1. jaoskonna politseikomissariilt 1928 a. juulikuus, nr. 237. (21054)
L õ h m u s, Henriette Karli tütar, välja antud Tartu linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 18. 12. 19 a. nr. 5171. (21055)
R u u b e l, Hans Peetri poeg, välja antud Tartu linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 17. 7. 24 a. nr. 1869. (21056)
K l e i n, Johan Mihkli poeg, välja antud Tartu linna 3. jaoskonna politseikomissariilt 11. 6. 29 a. nr. 178. (21057)
P i k a t, Aleksander Johani poeg, välja antud Võru linna politsei ülemalt 25. 11. 19 a. nr. 1211. (21058)
S a l e m, Anna Johani tütar, välja antud Tartu linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 5. 12. 1919 a. nr. 2459. (21059)
Z a h k n a, Marie Peetri tütar, välja antud Saaluse vallavalitsuselt 1. 7. 21 a. nr. 41. (21060)
J u u r, Valter, välja antud Tallinna 1. jaoskonna politseikomissariilt 13. 1. 27 a. nr. 1838. (21409)

- Kose, Alviine, välja antud Tallinna linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 15. 5. 23 a. nr. 1249. (21410)
- Habermann, Emilie, v. a. Tallinna linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 4. 3. 20 a. nr. 8135. (21411)
- Hioob, Johanna, välja antud Tallinna linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 8. 12. 19 a. nr. 1586. (21412)
- Plank, Vija, välja antud Tallinna linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 2. 1. 19 a. nr. 4975. (21413)
- Mast, Aleksander, välja antud Tallinna 1. jaoskonna politseikomissariilt 7. 12. 26 a. nr. 1556. (21414)
- Möller, Rudolf, välja antud Tallinna linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 12. 12. 24 a. nr. 3726. (21415)
- Kuurmann, Joosep, välja antud Tallinna linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 10. 1. 19 a. nr. 6400. (21416)
- Tõnts, Arnold, välja antud Tallinna linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 4. 3. 1919 a. nr. 8259. (21417)
- Krahe, Aliide, välja antud Vao vallavalitsuselt 18. 12. 20 a. nr. 1560. (21418)
- Kamp, Johanna, välja antud Tallinna 1. jaoskonna politseikomissariilt 8. 1. 29 a. nr. 5985. (21419)
- Kiil, Paul, välja antud Lümmada vallavalitsuselt 1926 a. nr. 682. (21420)
- Purre, Marta, välja antud Tallinna raudteepolitsei ülemalt 5. 9. 25 a. nr. 230. (21421)
- Riia, Marie, välja antud Tallinna linna politsei ülemalt 29. 1. 20 a. nr. 1299. (21422)
- Rätsepp, Anette, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 15. 1. 19 a. nr. 7445. (21423)
- Griin, Aleksander, välja antud Narva linna politsei ülemalt 3. 12. 19 a. nr. 7010. (21530)
- Visnapuu, Elmar, välja antud Narva 2. jaoskonna politseikomissariilt 2. 7. 28 a. nr. 162. (21531)
- Grunvald, Aleksander, välja antud Järve vallavalitsuselt 14. 4. 27 a. nr. 7. (21534)
- Efimov, Pelageja, välja antud Narva linna politsei ülemalt 24. 11. 19 a. nr. 1044. (21535)
- Jevdokimov, Leonti, välja antud Narva linna politsei ülemalt 15. 6. 23 a. nr. 1840. (21537)
- Ilves, Jüri, välja antud Narva 1. jaoskonna politseikomissariilt 2. 7. 26 a. nr. 239. (21538)
- Otti, Arnold, välja antud Einmani vallavalitsuselt 17. 1. 27 a. nr. 310. (21536)
- Lindret, Karl-Gustav, välja antud Rakvere jaoskonna politseikomissariilt 25. 1. 27 a. nr. 2808. (21539)
- Anton, Juuli, välja antud Tallinna linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 17. 11. 23 a. nr. 1842. (21632)
- Eismann, Robert, välja antud Tallinna 2. jaoskonna politseikomissariilt 11. 2. 28 a. nr. 1868. (21683)
- Lukin, Paul, välja antud Tallinna 2. jaoskonna politseikomissariilt 23. 12. 27 a. nr. 4863-a. (21684)
- Parmann, Veera, välja antud Petseri jaoskonna politseikomissariilt 1929 a. (21685)
- Lember, Georg, välja antud Tallinna 2. jaoskonna politseikomissariilt 9. 5. 27 a. nr. 154. (21686)
- Ustel, August, välja antud Tallinna 2. jaoskonna politseikomissariilt 1. 6. 29 a. nr. 237. (21687)
- Raet, August, välja antud Lümmada vallavalitsuselt 28. 4. 24 a. nr. 241. (21688)
- Schneidermann, Eva, välja antud Vihterpalu vallavalitsuselt 1919 a. (21689)
- Klan, Karl, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 11. 12. 23 a. nr. 2049. (21690)
- Johanson, Georg, välja antud Tallinna linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 2. 10. 23 a. nr. 1613. (21691)
- Kübar, Voldemar, välja antud Vana-Laitse vallavalitsuselt 27. 4. 27 a. nr. 108. (21692)
- Schönberg, Feliks-Georg, välja antud Tartu 1. jaoskonna politseikomissariilt 18. 10. 28 a. nr. 711. (21694)
- Karask, Eduard, välja antud Lasnamäe politsei jaoskonna ülemalt 30. 7. 24 a. nr. 331. (21695)
- Vaks, Otto, välja antud Raudteepolitsei jaoskonna ülemalt 15. 1. 20 a. nr. 5915. (21696)
- Stackelberg, Hanna, välja antud Tallinna 2. jaoskonna politseikomissariilt 16. 7. 27 a. nr. 533. (21667)
- Reili, Valter, välja antud Tallinna 4. jaoskonna politseikomissariilt 19. 1. 27 a. nr. 2610. (21668)
- Nahkur, Jutta, välja antud Tallinna linna politsei ülemalt 19. 12. 19 a. (21669)

- Rentik, Tiiu, välja antud Tallinna linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 16. 12. 19 a. nr. 2704. (21670)
- Nigol, Anton, välja antud Tallinna 1. jaoskonna politseikomissariilt 25. 1. 27 a. nr. 2220. (21672)
- Tihane, Arnold, välja antud Keila politsei jaoskonna ülemalt 15. 12. 19 a. nr. 271. (21673)
- Abolm, Evald, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaoskonna ülemalt 21. 12. 25 a. nr. 2511. (21674)
- Niidermann, Marie, välja antud Tallinna 4. jaoskonna politseikomissariilt 22. 9. 26 a. nr. 1486. (21675)
- Laan, Villem, välja antud Valga politsei jaoskonna ülemalt 25. 4. 21 a. nr. 9203. (21676)
- Röörmann, Julius, välja antud Tallinna politsei 2. jaoskonna ülemalt, nr. 1263. (21677)
- Reinvald, Karl, välja antud Telliskopli politsei jaoskonna ülemalt 5. 12. 24 a. nr. 649. (21678)
- Vitthoft, Aleksander, välja antud Tallinna linna politsei 6. jaoskonna ülemalt 25. 6. 25 a. nr. 698. (21679)
- Hermburg, Helmuth, välja antud Tallinna 4. jaoskonna politseikomissariilt 8. 1. 29 a. nr. 1327. (21680)
- Mägi, Priidu (Friedrich), välja antud Tallinna sadama politsei jaoskonna ülemalt 28. 11. 24 a. nr. 495. (21681)
- Juurin, Sinaida Roberti tütar, välja antud Pärnu linna politsei jaoskonna ülemalt 2. 9. 24 a. nr. 1015.
- Laube, Konstantin Ado poeg, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaoskonna ülemalt 3. 9. 26 a. nr. 1368.
- Roos, Olga Anna tütar, välja antud Nõmme politsei jaoskonna ülemalt 8. 8. 27 a. nr. 315.
- Gruuse, Hans Hansu poeg, välja antud Kuimetsa vallavalitsuselt 23. 9. 22 a. nr. 548.
- Nurk, Jaan Friedrichi poeg, välja antud Järve vallavalitsuselt 8. 6. 26 a. nr. 134.
- Siidok, Liisa Jüri tütar, välja antud Raasiku vallavalitsuselt 20. 12. 19 a. nr. 160.
- Kivistik, Emilie Tõnu tütar, välja antud Peningi vallavalitsuselt 4. 2. 20 a. nr. 843.
- Kiipus, Robert Johani poeg, välja antud Tartu linna 2. jaoskonna politseikomissariilt 17. 9. 27 a. nr. 940. (23018)
- Meltsas, Juhan, välja antud Abja vallavalitsuselt 7. 11. 22 a. nr. 107. (23325)
- Nursi, Heinrich Augusti poeg, välja antud Tartu linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 3. 6. 24 a. nr. 1723. (23019)
- Repmann, Arnold Marie poeg, välja antud Tartu linna 2. jaoskonna politseikomissariilt 20. 9. 27 a. nr. 982. (23020)
- Feldmann, Oskar Jaani poeg, välja antud Tartu 3. jaoskonna politseikomissariilt 5. 1. 1928 a. nr. 1393. (23021)
- Sammel, Mari Madise tütar, välja antud Vesneri vallavalitsuselt 31. 12. 19 a. nr. 2195. (23022)
- Mägi, Jaan Märdi poeg, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 9. 8. 19 a. nr. 14904. (23023)
- Kalling, Minna Jakobi tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 17. 1. 20 a. nr. 10975. (23024)
- Pärli (Perli), Bruno Oskari poeg, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 13. 6. 25 a. nr. 4896. (23025)
- Tiikmann, Emilie Jaani tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 3. 12. 19 a. nr. 2736. (23026)
- Saar, Johannes Augusti poeg, välja antud Tartu 2. jaoskonna politseikomissariilt 4. 8. 27 a. nr. 666. (23027)
- Vall, August-Eduard Joosepi poeg, välja antud Tartu 3. jaoskonna politseikomissariilt 29. 1. 26 a. nr. 87. (23028)
- Kaup, Johannes-Leopold Jakobi poeg, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 13. 5. 21 a. nr. 13091. (23029)
- Aints, Rudolf Augusti poeg, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 28. 9. 23 a. nr. 1627. (23030)
- Kurvits, Aleksander Antoni poeg, välja antud Tartu linna politsei ülemalt 20. 12. 19 a. nr. 29. (23031)
- Jürgenson, Adam Anne poeg, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 22. 11. 19 a. nr. 459. (23032)
- Palikov, Dimitri Theodori poeg, välja antud Tallinna linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 7. 12. 25 a. nr. 2234. (23231)
- Kreedemann, Toomas Jaani poeg, välja antud Esna vallavalitsuselt 27. 4. 20 a. nr. 826. (23232)
- Steinfeldt, Hans Peetri poeg, välja antud Liigvalla vallavalitsuselt 1924 a. nr. 983. (23233)
- Kõrgesaar, Ann Mihkli tütar, välja antud Uue-Võidu vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 441. (23235)
- Kupoin, Paul, välja antud Veltsa vallavalitsuselt 1924 a. nr. 5. (20190)

- Värk, Tõnu Jakobi poeg, välja antud Koigi vallavalitsuselt 21. 11. 28 a. nr. 90/638423. (23236)
- Mahoment, Oskar Jüri poeg, välja antud Paide jaoskonna politseikomissariit 24. 12. 27 a. nr. 387. (23238)
- Limberg, Aleksander Jaagu poeg, välja antud Veinjärve vallavalitsuselt 1926 a. nr. 1458. (23242)
- Roos, Jaan Mardi poeg, välja antud Esna vallavalitsuselt 26. 11. 22 a. nr. 140. (23244)
- Eints, Ella, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 11. 2. 24 a. nr. 293. (23316)
- Mäll-Silvonen, Martha, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 30. 1. 25 a. nr. 4233. (23317)
- Tuisk, Johannes, välja antud Tallinna 5. jaoskonna politseikomissariit 2. 6. 26 a. nr. 862. (23318)
- Priskar, Helmi, välja antud Tallinna 5. jaoskonna politseikomissariit nr. 777. (23319)
- Asu, Johannes, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 26. 8. 24 a. nr. 1282. (23321)
- Tihkan, Madis, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 9. 2. 25 a. nr. 536. (23322)
- Kauber, Jaan, välja antud Taevere vallavalitsuselt 1. 4. 22 a. nr. 1212. (23323)
- Luts, Johannes, välja antud Tallinna linna politsei 6. jaoskonna ülemalt 10. 3. 23 a. nr. 359. (23324)
- Muddas, Emilie, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 20. 7. 23 a. nr. 1295. (23326)
- Sommer, Mari, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 22. 4. 25 a. nr. 1168. (23329)
- Speek, Christian Minna poeg, välja antud Tartu 2. jaoskonna politseikomissariit 1. 10. 28 a. nr. 805. (23801)
- Kits, Emma Johani tütar, välja antud Haapsalu politsei jaoskonna ülemalt 21. 6. 23 a. nr. 220. (23802)
- Rosin, Cira (Zire) Salomoni tütar, välja antud Tallinna linna politsei 6. jaoskonna ülemalt 22. 10. 25 a. nr. 999. (23803)
- Adamsõn, Linda Mardi tütar, välja antud Vana-Vändra vallavalitsuselt 7. 2. 28 a. nr. 24. (23803)
- Seledets, Meta Karli tütar, välja antud Tallinna linna 5. jaoskonna politseikomissariit 4. 5. 26 a. nr. 1246. (23805)
- Kluge, Ella Ado tütar, välja antud Tallinna 5. jaoskonna politseikomissariit 9. 5. 27 a. nr. 183. (23807)
- Kõrm, Mihkel-Robert Jakobi poeg, välja antud Tallinna 6. jaoskonna politseikomissariit 23. 10. 28 a. nr. 584. (23808)
- Pedusaar, Alice Jaani tütar, välja antud Tallinna linna politsei ülemalt 20. 9. 21 a. nr. 14121. (23811)
- Elias, Ekaterina Antoni tütar, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaoskonna ülemalt 14. 11. 24 a. nr. 1791. (23813)
- Rebane, Johanna Ado tütar, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaoskonna ülemalt 7. 8. 20 a. nr. 13549. (23815)
- Fick, Richard Eduardi poeg, välja antud Tallinna linna politsei 6. jaoskonna ülemalt 25. 10. 19 a. nr. 636. (23816)
- Laurik, Madis, välja antud Kirbla vallavalitsuselt 20. 6. 22 a. nr. 1439. (20193)
- Kruuse, Aleksander, välja antud Veltsa vallavalitsuselt 15. 12. 19 a. nr. 95. (20195)
- Roosinupp, Ado, välja antud Massu vallavalitsuselt 28. 12. 28 a. nr. 855. (20196)
- Depp, Georg, välja antud Tallinna linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 14. 3. 25 a. nr. 4227. (20197)
- Roomann, Villem, välja antud Paatsalu vallavalitsuselt 1920 a. nr. 142. (20198)
- Veromann, Ado, välja antud Koonga vallavalitsuselt 13. 1. 20 a. nr. 704. (20200)
- Lepp, Jaan, välja antud Kirbla vallavalitsuselt 19. 12. 19 a. nr. 49. (24002)
- Veismann, Mihkel, välja antud Saulepi vallavalitsuselt 19. 12. 19 a. nr. 13. (24004)
- Longovits, Anna Karli tütar, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 1921 a. (43656)
- Mürk, Karl Karli poeg, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaoskonna ülemalt 1924 a. (43663)
- Lauring, Otto Gustavi poeg, välja antud Albu vallavalitsuselt 30. 4. 25 a. nr. 362. (43674)
- Renter, Adeliine Kristjani tütar, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaoskonna ülemalt 1920 a. (43693)

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised tunnistused:

- Luts, Aleksei Antoni poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 3, välja antud m.-p. „Suuropi“ komandöriilt 2. 1. 28 a.

- Lenardson, Aieksei Kirilli poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 3671, välja antud 6. jalaväe rügemendi ülemalt 30. 10. 26 a.**
- Heinberg, Gustav Gustavi poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 5561, välja antud 10. jalaväe rügemendi ülemalt 17. 8. 23 a.**
- Tamimik, August Anna p., sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 2810, välja antud 10. jalaväe rügemendi ülemalt 10. 5. 24 a.**
- Laa-ton, Jüri Hansu poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 316, välja antud inseneri pataljoni ülemalt 21. 1. 21 a.**
- Jurin, Aleksei Vassili poeg, Nanseni pass nr. 14895/32261, välja antud politsei peavalitsuselt 12. 12. 24 a.**
- Peterson, August Peetri poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 1390, välja antud sõjalaeva „Lembitu“ komandöriilt 30. 5. 23 a.**
- Ehte, Oskar Peetri poeg, sõjaväest vabastamise tunnistuse dublikaat nr. 678, välja antud Võru kaitseväge ringkonna ülemalt 22. 4. 27 a.**
- Pli-stkin, Dimitri, hobusepass nr. 299, välja antud lisaku vallavalitsuselt 20. 12. 20 a. (43667)**
- Abermann, Aleksei, hobusepass nr. 471, välja antud Mustvee alevivalitsuselt 23. 11. 27 a.**
- Linnas, Jaan Johani poeg, hobusepass nr. 11, välja antud Karksi vallavalitsuselt 14. 4. 28 a.**
- Anisov, Konrad Peetri poeg, kaitseväge teenistuse tunnistus, mille peale oli Tartu maakonna rahvaväe komisjoni poolt 17. juulil 1919. a. tehtud märkus kõlbmatuks tunnistamise kohta.**
- Nukk, Karl Mardi poeg, kaitseväest vabastamise tunnistus nr. 7431, välja antud 7. jalaväe rügemendi ülemalt 28. 7. 22 a.**
- Hobusepass nr. 445, välja antud Massu vallavalitsuselt 31. 1. 21 a. (43686)**
- Uibokand, Feodor Vassili poeg, hobusepass nr. 143, välja antud Puurmani vallavalitsuselt 5. 2. 21 a. (43688)**
- Hobusepass nr. 191, välja antud Muhu-Suure vallavalitsuselt 15. 2. 29 a.**
- Holtvasson, Paul Jaani poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 7560, välja antud Võru kaitseväge ringkonna ülemalt 19. 9. 21 a.**
- Põlder, Johannes Tooma poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 528, välja antud pioneerpataljoni ülemalt 25. 3. 29 a. (21 a.).**
- Koppel, Jüri, hobusepass nr. 370, välja antud Paadremaa vallavalitsuselt 25. 11. 24 a.**
- Siivorg, Semion Gavriili poeg, hobusepass nr. 139, välja antud Timo vallavalitsuselt 30. 12. 20 a.**
- Selkin, Herman Ado poeg, pensionääride pensioni raamat nr. 6248, välja antud Viru maavalitsuse töö-hoolekande osakonnalt 31. 1. 29 a.**
- Põder, Herman, sõjaväest vabastamise tunnistuse dublikaat nr. 1337, välja antud Viru maakonna kaitseväge ringkonna ülemalt 24. 4. 26 a.**
- Tšugunov, Sergei Aleksei poeg, Nanseni pass nr. 17527, välja antud politsei peavalitsuselt 28. 10. 26 a.**
- Hobusepass nr. 721, välja antud Võhmuta vallavalitsuselt 5. 10. 22 a.**
- Sipul, Stepan Feodori poeg, hobusepass nr. 19, välja antud Irboska vallavalitsuselt 31. 1. 21 a.**
- Suvorov, Peeter Peetri poeg, hobusepass nr. 29, välja antud Vilo vallavalitsuselt 30. 10. 22 a.**
- Maasel, Gustav Juhani poeg, hobusepass nr. 776, välja antud Suuremõisa vallavalitsuselt 5. 4. 21 a. (43698)**
- Hain, Samuel Ado poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 10471, välja antud 8. jalaväe rügemendi ülemalt 23. 4. 20 a. (43696)**
- Pikk, August Jaani poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 3378, välja antud 2. sõjaväe hobuste tagav. ja laatsareti ülemalt 16. 9. 20 a. (43697)**
- Par'm, Tiiu Hansu tütar, hobusepass nr. 320, välja antud Soosaare vallavalitsuselt 5. 1. 21 a. (43699)**
- Pant, Jaan Jüri poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 730/5727, välja antud Sakala partisaanide polgu ülemalt 20. 4. 20 a.**
- Rebane, Arnold Arturi poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 8220, välja antud ratsa rügemendi ülemalt 22. 10. 26 a.**
- Jõe-leht, Johannes Peetri poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 3, välja antud distsiplinaar roodu ülemalt 13. 1. 20 a.**
- Teder, Aleksander Jakobi poeg, laske-riista luba nr. 705, välja antud Tartu-Valga prefektilt 25. 5. 28 a.**
- Pikajaago, Jüri Mardi poeg, sõjaväest vabastamise dublikaat nr. 1885, välja antud Järva maakonna rahvaväe ülemalt 25. 11. 25 a. (917)**